

Рефет Абази

БЕГСТВО

Драма

Ликови:

УЛИ (Свездан)

БЛЕРТА

ФЈОЛА (*Нивната ќерка*)

БЕНИ

ДОРА

ИНСПЕКТОРОТ

ЕМА

АКТЕРОТ I

АКТЕРОТ II

АКТЕРКАТА

Превод од албански: Бесфорт Идризи

1.

(Се слуша разновидна врева, завивања на животни, сирени од амбулантни коли, гранатирања, авионски летови, врисоци на луѓе кои како да ги мачат, смеења, бебешки плачења. Кога се палаат светлата, на сцена гледаме само еден простор во форма на квадрат со бетонски сидови. Вревата продолжува да продира, но сега како да станува подалечна. На сцената, од една пукнатина на сидот, четириножечки се појавува Бени, влечејќи нешто зад него. Не гледаме јасно бидејќи јажето кое го влече е долго и тој го влече со таква посветеност како да е тоа последното нешто во неговиот живот. Малку потоа гледаме дека јажето е врзано за едно големо корито, кое се појавува на сцена. Коритото е покриено со неколку војнички ќебиња. Бени набргу го става коритото среди сцената, ги отстранува ќебињата и од коритото го подигнува лицето на една жена, која ја држи во рацете со многу љубов. Очите на жената се затворени, таа е во несвес. Бени и ги бакнува очите и ја потпира повторно на коритото. На нејзините гради става една голема кукла која е облечена во убав фустан, раката на жената ја става над куклата како таа да ја прегрнува куклата. Го влече коритото на ивицата на сцената, каде според него е најдоброто место за стоење. Потоа повторно се оддалечува преку пукнатината од која влезе. Малку потоа се појавува повторно, влегувајќи на сцената четириножечки. Повторно влече едно јаже, на крајот на јажето се појавуваат неколку куфери, Бени ги доближува до коритото, гледа наоколу како да бара нешто, потоа го отвара едниот куфер и вади едно шише полно со вода. Од џебот вади малку памук, го навлажнува со вода и и ги освежува усните на Блерта) .

БЕНИ

Блерта, знам дека ме слушаш. Душо! Ќе биде добро, секако ќе биде добро. Ќе помине и оваа бура. Ќе помине како што поминале сите бури на овој свет, ех, колку сѝ војни се имаат водено на овој свет. Колку сѝ луѓе биле убиени како "колатерални штети". На крајот на краиштата, и убивањето на сите луѓе е "колатерална", "странична", "периферна" штета, како што велат воените експерти. После завршувањето на војните се бројат само умрените, изгубените, и ... но никогаш не се бројат и не се мерат страдањата и болките кои со себе ги носат живите. Тие се осудени потешко! Тие се осудени да живеат и да чувствуваат болка. Што да правиш, вака било отсекогаш, и вака ќе продолжи да биде сѝ додека оваа земја, на оваа почва не и се згади од нас и не нѝ отфрли. Но, ние не знаеме кога ќе се случи тоа, па бидејќи не знаеме, треба да го продолжиме животот на оваа земја, додека таа не ни ги покаже првите знаци дека и е згадено од нас... Душо... Ќе помине сето ова, и луѓето... мислам оние кои ќе останат, ќе комуницираат поинаку меѓу себе... секако поинаку. Како и да е, не мора да си пишуваат поезија еден на друг, доволно е само да ја читаат поезијата на другиот. Така ќе биде подобро. *(Пије малку вода од шишето)*. Ах! Водата ти ја држи душата. Ќе подготвам и нешто за јадење. *(Почнува да бара во помалиот куфер, на сцена се појавува Ули, тој чекори лесно по сцената. Бени не го забележува, го отвара големиот куфер и почнува да ја прска со вода неговата внатрешност. Го покриваат солзите. Ули се доближува до коритото и седнува покрај него. Ја гледа Блерта, малку потоа Блерта станува, Бени не ја забележува)*.

БЛЕРТА

(Му се обраќа на Ули). Не сум уште готова! *(Бени се скаменува, гледа*

наоколу за да види со кого зборува, не забележува ништо). Дозволи ми да се средам малку, не можам да тргнам вака! Што ќе кажат за мене таму?! (Се обидува да ја среди косата, го чисти малку лицето). Мора да се средам малку, те молам чекај ме! (Ја гледа куклата на градите, и се гади, ја фрла настрана). Ќерката, каде е ќерката?!? Ќерката, каде ми е ќерката?!?

БЕНИ

Блерта! (Ја зема куклата и ја става во другиот куфер, кој е поголем). Ќерката е овде, еве ја. Но спие, уморна е. Се умори многу од овие патувања, се умори затоа што таа е детенце и не може да издржи. Но, еве сега одмара... спие, ќе ја доиш кога ќе се разбуди. Но, и ти треба да се одмориш... треба и да јадеш нешто, инаку нема да имаш млеко за неа, таа ќе плаче... ќе плаче многу и ти знаеш дека таа не престанува да плаче кога е гладна! (Ули му се приближува на куферот во кој Бени ја стави куклата, ја доближува раката над куферот, малку потоа од куферот станува мало девојче, кое оди полека, гледајќи ја Блерта. Блерта тргнува кон неа, ја прегрнува).

БЛЕРТА

Фјола душо, душо моја. (Фјола ја фаќа за раце и ја врти околу собата. Седнува среди сцената и ги потпира нејзините раце на нејзините мали нозе, тоа го прави и Блерта, седнува спроти неа. Фјола ги спојува рацете пред неа како да се моли и потоа ја почнува играта).

ФЈОЛА

Тапшин, тапшин танана. Тапшин, тапшин танана. Во свилена марама. (Блерта повторува по неа, допирајќи ги рацете со Фјола. Бени е преплашен бидејќи тој не ја гледа Фјола, туку само Блерта, тој се приближува но страв му е да прекине. Фјола го става својот прст на

ногата на Блерта, тоа го прави и Блерта). Лета, лета, славејчетоооо.
(Го дига прстот, тоа го прави и Блерта). Лета, лета, пеперуткатаааа.
(Го дига прстот, тоа го прави и Блерта). Лета, лета, Мамааааа... *(Го дига прстот, но Блерта не, таа се разочарува малку, но продолжува).*
Лета, лета... лета... лета ... Фјолааааа *(Го дига прстот, но Блерта не. Таа и го фаќа прстот на Блерта и го дига нагоре).* Фјола лета, мамо.
Лета! Ти не знаеш, но јас летам. Ти не знаеш да играш мамо... не знаеш... не играм повеќе со тебе. *(Се оддалечува и се враќа во куферот, легнува таму).*

БЛЕРТА

(Целата во солзи само повторува).

Не, не, не лета... не лета! Фјола не лета... не лета! *(Бени се доближува до куферот, ја зема куклата и и ја подава на Блерта, таа го гледа него со ужасно гадење).*

БЛЕРТА

Идиот, ти не си способен ни своето дете да го браниш! Кај ти се книгите сега?! Кај се твоите филозофски лекции?!? "Филозофијата дава смисла на сѐ"! *(Се врти кон Ули).* Тој е плашливко! Не е способен за ништо! Не успеа ни детето да го спаси!

УЛИ

(Мирно) А, ти што направи...?

БЛЕРТА

(Збунета). Јас... ?? Јас ... не можам да направам ништо... бидејќи... мене ме...! *(Се врти кон Бени).* Мене ме...! Да?!? *(Бени не разбира со кого зборува таа, гледа наоколу).*

БЕНИ

Блерта душо, со кого збороваш вака?!?

БЛЕРТА

Кажи ми ја вистината, дали ме...?!? Барем еднаш во животот, биди маж и кажи ја вистината! Кажи... *(Бени потврдува со глава, Блерта избувнува во хистерија, малку потоа се врти кон Бени)*. А каде е ќерката? Кај ти е ќерката?!? Каде е светлоста на моите очи?!? Кажи каде е ќерката? *(Бени покажува кон големиот куфер. Блерта се доближува до куферот и ја гледа ќерката која лежи внатре. Почнува да се тресе во грчеви)*.

БЕНИ

Овде е, спие, уморна е! И ти си уморна, треба да се одмориш. Треба и да јадеш нешто. Ќе излезам да најдам нешто за јадење, но ти треба да се смириш.

БЛЕРТА

Таа не спие...! Таа...! Нема да се смирам без мојата ќерка. Што ми треба да се смирам без моето мило. Без мајчината душа, без... светлоста на моите очи! *(Ули ја зема куклата и ја доближува до нејзините очи. Таа одеднаш се смирува, ја зема куклата, ја прегрнува цврсто на градите, и танцувајќи со неа се приближува до коритото, полека легнува во него и се смирува затварајќи ги очите. Бени гледа наоколу згрозен, чувствува дека тука е и некој друг)*.

БЕНИ

Кој си ти?!? Кој си ти што ја контролираш нејзината душа. Појави се да те видам! Појави се! *(Бени оди пред него. Одеднаш тој го забележува)*. Кој си ти?!?

УЛИ

Зависи од тоа кој сакаш ти да бидам јас! *(Бени бара по џебови нешто за*

да се брани, вади една виљушка, ја насочува кон него во одбранбена позиција).

БЕНИ

Не се доближувај! Не се доближувај оти жими еден Господ кој е на небото, ќе те...! Не се доближувај кога ти велама!

УЛИ

Оу! “Жими еден Господ...” Кога за последен пат си го спомнал името на Господ?

БЕНИ

Кажувај, кој си ти?!

УЛИ

Јас...јас сум... јас сум овде за да ти помогнам!

БЕНИ

Кому да помогнеш? Бегај од овде! *(Му се заканува со виљушката, мислејќи дека во рацете држи нож).*

УЛИ

Оу! Сега си станал строг?

БЕНИ

Што ти е гајле тебе за мене? Бегај од овде, бегај од моето семејство.

УЛИ

Твоето семејство?!? Твоето семејство?!? Или подобо речено тоа што останало од твоето семејство сега ми припаѓа мене! *(Се доближува до куферот и ја гледа Фјола).* Веќе четири дена талкаш со нејзиното тело наваму натаму, време е да ја погребеш! Почнала да... ! Треба да ја погребеш за да се смирам и јас. Ако воопшто можам да се смирам...

БЕНИ

Не! Таа е жива, само што е малку уморна и спие! Кога ќе се одмори, ќе

стане повторно и...!

УЛИ

И, што потоа? Ќе го продолжите животот таму каде што сте прекинале?
Како ќе го продолжите животот?

БЕНИ

Јас не сум прекинал ништо... јас...!

УЛИ

Ти само што се најде на погрешно место во погрешно време, нели?

БЕНИ

Се води војна, разбираш! Луѓето полуделе, станале како сверови!

УЛИ

Луѓето биле луди отсекогаш, и отсекогаш биле како сверки. Дури и полоши. Тоа е нивната вистинска природа. Вистинската природа на човекот не е да ги следи општествените норми и закони. Не! Тие норми и закони се воспоставени само за да се контролира сверот што секој човек ја има внатре во себе. Ах! Не знам ни зошто зборувам! Уморен сум од повторувањето на истите работи. Од гледањето на истите работи, кои се повторуваат без ниту една промена. Секогаш истите работи, истите настани, истото сверство... Сите книги се спуштија на земја за човекот да го контролира сверот во себе. Инаку зошто би се случиле овие работи.

БЕНИ

Кои работи?

УЛИ

Ова што ти се случи тебе сум го видел многу пати! (Го заковува погледот на подот, како да ги гледа во себе сликите кои ги кажува). Во

Ерусалим... Кудс... или како се вика... таму мажот беше астролог, жената беше пејачка, додека детето... детето беше... само дете. Беше мало момче кое играше во соба. Тој ги набљудуваше ѕвездите на небото за да најде одговори кои му требаа на земјата, таа го подржуваше со нејзиниот магичен глас. Потоа се случи во Шпанија... во Гранада истата работа, мажот беше поет а жената беше танчарка... додека детето... детето беше повторно само дете... кое играше во двор... Тој пишуваше стихови обидувајќи се да го смири огинот во него, а таа танцуваше. Ах, како ли танцуваше... сѐ беше исто само... се случи во друго време. Сѐ беше речиси исто!

БЕНИ

Не те разбирам!

УЛИ

(Гневно) Ниту јас не се разбирам себеси повеќе. Уморен сум од овие работи, разбираш, уморен сум! Не можам да интервенирам, не можам да ги спречам, туку само треба да ги потврдам последиците. И колку повеќе време минува, толку последиците се сѐ поужасни. Луѓето се подиви, се обидуваат да го скратат времето до крајот, како сѐ да им оди побргу кон бездната.

БЕНИ

Не те разбирам!

УЛИ

(Вика). Каде беше ти пред четири дена?

БЕНИ

Во мојата куќа.

УЛИ

Со жена ти Блерта и малата ќерка Фјола?

БЕНИ

Да!

УЛИ

И?

БЕНИ

И.. тогаш почна оваа лудост! (Се слуша звукот на една граната, Бени легнува на подот, додека Ули стои. Малку потоа се слуша детонација која е многу блиску. Мрак).

2.

(Истиот простор. Во коритото е легната Блерта со куклата која ја прегрнала. Бени влегува четириножечки влечејќи го големиот куфер. Застанува кај процепот и довикува некого да влезе внатре).

БЕНИ

Дојди, дојди не плаши се! Овде е подобро отколку надвор. Дојди, ќе згреам малку вода и ќе направам чај. Има и гурабии. *(Полека, со многу страв се појавува едно девојче, 15 годишно. Облечена е во машки алишта кои и се големи. Се доближува кон средината на сцената и ја здогледува Блерта во коритото. Се скаменува. Погледнува кон Бени, како да бара одговор дали е жива).* Жива е, жива. Само што... не комуницира... така и се допаѓа. одбива да ја птифати оваа реалност и се затворила во себе. *(Бени ја зема куклата од коритото и и ја дава на Девојчето).* Земи ја, твоја е. *(Девојчето со страв ја зема куклата).* Си побегнала од дома, нели? *(Девојчето потврдува со глава).* Каде ти се родителите, мислам семејството?! *(Девојчето со гестови му кажува дека не знае).* Треба да се тука некаде околу, кога се ќе се смири, јас ќе ги најдам. Сигурно ќе ги најдам. Ти давам збор дека ќе ги најдам. Живи или мртви ќе ги најдам. Не! Што зборувам вака?!? Ќе ги најдам живи, зашто ако не се живи... тогаш?!? Тие се живи, нели? *(Девојчето негира со движење на главата).* Не, грешиш, тие се живи, сигурно се живи. *(Девојчето се расплакува).* Господе што зборувам, што зборува, глупости. Ти си добро девојче. Ти благодарам.

ДЕВОЈЧЕТО

(Пелтечејќи прозборува). За... за што?

БЕНИ

Што ми помогна да ја погребам мојата ќерка. Таа имаше четири дена откако... но ете не можев да ја погребам. Така треба... умрените треба да се погребат зашто инаку не им се смирува душата.

ДЕВОЈЧЕТО

Тато и мама сеуште не се смирени тогаш?!?

БЕНИ

Но, тие се живи, нели?

ДЕВОЈЧЕТО

Не!

БЕНИ

Грешиш, сигурно грешиш. Живи се, живи. Инаку... О, Господи!

ДЕВОЈЧЕТО

Мене мама ме сокри под креветот кога се слушна вревата од војниците и ... потоа тројца од нив ја скршија вратата и влегоа во спалната. Едниот го држеше тато облен во крв, додека другите двајца ја удрија мама и ја фрлија на креветот... потоа... слушнав само крици од мама... не можев да издржам повеќе... ги затворив очите и ги затнав ушите... за да не слушам и не гледам ништо.

БЕНИ

Тоа не значи дека сеуште не се живи.

ДЕВОЈЧЕТО

Кога си отидоа војниците, излегов од под креветот и ги видов тато и мама легнати на креветот еден до друг, облеани во крв... се обидов да ги разбудам, но, тие ниту ме слушнаа, ниту ... потоа излегов од куќата и почнав да одам... не знам колку сум одела... се дури не се сретнав со тебе... *(Крикнува покривајќи го лицето со куклата)*. Мамоооооо...

БЛЕРТА

(Одеднаш се буди, се подига и стои седната на коритото). Фјола? Фјола ќерко, мама е тука. Каде си ти душичке? Каде си срце мое? (Бени и дава знаци на Девојчето да не зборува, таа го покрива лицето со куклата и чекори назад).

БЕНИ

Смири се душо, сеуште си уморна и затоа ти се чини...

БЛЕРТА

Не! Не сум уморна, но ќерка ми ме бара. Каде е таа? Каде е моето девојче? Фјола каде си? Каде си душичке? Каде си срце на мама, да не си се сокрила негде? Да? Добро ќерко, еве сега мама ќе те најде каде си? *(На Бени)*. Фјола сака да играме криенка, знам јас. Пссс... не ми кажувај каде е, јас ќе ја најдам. *(Почнува да се движи четириножички)*. Каде се сокрило моето пиленце? Ќе го најдам моето пиленце, спреми се пиленце зашто ќе те пронајдам... *(Застанува пред Девојчето, скаменета ја гледа куклата врз нејзината глава)*. Господе! Фјола душичке... ти си пораснала! *(Се врти кон Бени)*. Колку време сум спиела... штом ќерката толку пораснала? *(Бени ги собира рамењата. Девојчето полека ја спушта куклата и ја гледа Блерта зачудено)*. Кажи ми, кажи ми колку време сум спиела. Кажи ми ... ти стршливлко... колку време сум спиела... кажи ти... *(Се слуша звукот на една граната, Бени и Девојчето легнуваат на подот, додека Блерта стои и само ги затвора очите. Се се смирува. Блерта го гледа Девојчето)*. Колку години имаш сега Фјола? Кажи и на мама, кажи душичке. *(Девојчето зачудено го гледа Бени, тој и дава знак да и каже точно.)*

ДЕВОЈЧЕТО

Петнаесет.

БЛЕРТА

О, душичке, па ти си пораснала десет години?!? *(Гледа наоколу.)* Јас навистина сум спиела десет години?!? Како е можно? Не. Невозможно. Јас те паметам како петгодишно, другите десет години не ги паметам воопшто. Што си правела ти за овие десет години? Што сум правела јас? Каде си била душичке за овие десет години? Што си правела? Кажи и на мама, кажи срце.

БЕНИ

(Обидувајќи се да и се доближи на Блерта, која го гледа девојчето во очи). Блерта душо... Кога почна оваа ... бура, ние се сокривме овде... потоа дојде еден... човек... се викаше Ули... беше многу добар... мислам многу добар човек... тој ја зеде Фјола за да ја заштити... ја зеде... и ете денеска Фјола дојде... и хоп, ете пораснала... и јас се зачудив и тоа многу... но... *(Го облеваат солзи, девојчето истотака липа.)* Таа е Фјола... нашата Фјола, која беше малечка и малку така... беше така разгалена... но, ете сега е многу добра... мирна...и така мудра... изгледа за овие години, таа проживеала многу нешта. Научила многу нешта... затоа е така “сериозна”, нашата ќерка е така многу...

БЛЕРТА

(Му се обраќа на Девојчето). Ти си Фјола, нели? Мојата Фјола?!? *(Девојчето ја гледа несигурно липајќи. Бени и дава знак да потврди).*

ДЕВОЈЧЕТО

Да...! Да... Ма... мо!

БЛЕРТА

(Доближувајќи и се ја гледа куклата во нејзините раце). Ти си моето

девојче? Тоа мое девојче... што уште како бебе играше со оваа кукла, која ја сакаше многу?

ДЕВОЈЧЕТО

Да... Мамо! Јас сум Фјола. Твојата малечка Фјола која играше со оваа кукла. Оваа кукла секогаш се преправеше дека е мајка ми... се правеше ТИ... кога ти не беше дома... и... кога ти не беше со мене... јас играв со нејзе... и таа како и секоја мајка, ми зборуваше за многу нешта... ме советуваше за многу нешта... ми помагаше за домашното... ме советуваше за животот, за мојата иднина... таа секогаш беше со мене... секогаш беше тука! *(Блерта и го допира лицето, како слепите кога сакаат да го препознават лицето што го допираат.)*

БЛЕРТА

Чедо мое. Душичке мое. Ти навистина си пораснала. Прости ми душичке. Прости и на мама, што не била со тебе овие десет години. Прости ми ќерко, што сето ово време не сум била со тебе. *(Ја прегрнува силно. Се слуша звукот на една граната, Бени легнува на подот, додека Блерта и Девојчето стојат прегрнати. Малку потоа се слуша детонација која е многу блиску. Куклата и паѓа на Девојчето од раката. Затемнување.)*

3.

(Дневна соба од денешно време, со добар мебел и со три врати кои водат кон други соби. Од ТВ оставен на страна се слуша реклама на емисијата „big brother“ (големиот брат). На каучот седи Дора (актерката која го играше девојчето во претходните сцени) и гледа ТВ. Во собата влегува Блерта. Дора станува и почнува да се облекува, се доближува и ја отвора едната врата за да види дали малечката спије).

БЛЕРТА

Спије?

ДОРА

Да. Има два часа како спије.

БЛЕРТА

Бев загрижена да не и се крене температурата.

ДОРА

Не, добро беше, игравме со нејзината кукла, куклата беше се, сите ликови. Многу е талентирана, уживавме двете, изгледа дека театарот и е во крвта.

БЛЕРТА

Сакам таа да биде што подалеку од театарот!

ДОРА

Како помина пробата?

БЛЕРТА

Не знам, јас сеуште ништо не разбирам, додека тој вели дека се е во ред. Не знам, никогаш не сум работела на овој начин, без завршен текст.

ДОРА

Мене ми се допаѓа... мислам ми се допаѓа овој начин на работа... иако нема текст сигурна сум дека во глава му е целата драма. Но сака да ја развие на сцена преку актерите.

БЛЕРТА

Ти си сеуште млада... мислам млада актерка, и ти се допаѓаат експериментите, јас не сум во таа возраст за такви работи да ме воодушевуваат. *(Блерта и дава пари).*

ДОРА

Се гледаме утре на проба. *(Дора заминува. Блерта со безволно ја фрла јакната на каучот и седнува, изгледа преморена. Од ТВ се слушаат рекламните од неделните филмови, го исклучува ТВ. Седнува и ја прикрива главата со раце. Во собата влегува Ули, ја гледа Блерта, изгледа како да е виновна. Блерта ја чувствува неговата присутност, но не реагира. Ули зема една чашка, ја полни со пијачка и седнува до неа. Блерта се оддалечува и потоа заминува во другата соба. Ули ја празни чашата и продолжува да ја гледа чашата како да бара одговор од неа. Ја треска чашата од земја, но не се криши. Станува и ја гази со нозе за да ја скрши, но сепак не се криши. Потоа ја зема и ја гледа, можеби сепак има неков одговор итом не се криши).*

УЛИ

И од камен да беше ќе се скршеше. *(Почнува да ја гризе со заби, но не успева да отцепи дел од неа. Станува и повторно ја полни чашата, ја пије до крај и продолжува да ја гледа чашата. Во моментот кога сака да го повтори тоа што го правеше со чашата, се појавува Блерта, сега облечена со тренерки, изгледа многу поинаку и многу привлечна).*

БЛЕРТА

Сам ќе пиеш?

УЛИ

Каде ти е чашата?

БЛЕРТА

Ја скршив.

УЛИ

Блазеси ти! Мене не ми успева.

БЛЕРТА

За да скршиш чаша потребна ти е физичка сила, не интелектуална. Овие работи треба најдобро ти да ги знаеш, бидејќи така пишува во книги.

УЛИ

И ова што го кажа е напишано во книги.

БЛЕРТА

Како можеме ние да живееме поинаку од напишаното во книги?!?
(Тишина) Јас не доаѓам веќе таму. Оди сам ако сакаш. Не можам да продолжам веќе, за мене сево ова се претвора во тортура.

УЛИ

Кога на крај ќе се комплетира целата работа, и кога сите ќе го потврдат тоа што го велам јас, ќе се убедиш дека вредело сиот овој труд. Сите големи дела се сосладени со голема пожртвуваност од авторите... И... и јас... хехе... јас ќе го добијам тоа што го заслужувам... титулата на најголемиот... затоа треба да продолжиме...

БЛЕРТА

Не сакам. Правете вие двајца што сакате. Земете некој друг и

експериментирајте со него. На крај пратетеми го резултатот, по можност напишан во форма на текст.

УЛИ

Го поканив Бени да дојде овде. (*Блерта реагира*). Знаев дека ти немаше да прифатиш да одиме кај него, затоа му реков...

БЛЕРТА

(*Избувнува*). Што му рече?!?

УЛИ

Ако не дојдеме ние кај тебе до осум часот на вечер, дојди ти кај нас, во девет часот навечер.

БЛЕРТА

Не сакам да го сретнам. Не можам повеќе.

УЛИ

Тој е најдобриот актер за таа улога, и вие двајца играте многу добро заедно. Имате прекрасен однос маж – жена.

БЛЕРТА

Тоа што се случува таму во таа сала, е театар, разбираш? Претстава. Додека овде е мојот живот. Сакам мојот живот да го живеам вон твоите лудости кои ти се во глава.

УЛИ

Не се лудости, и ти многу добро го знаеш тоа.

БЛЕРТА

Не знам и не сакам да знам. Не ме интересира, нема да продолжам со оваа претстава.

УЛИ

Треба да продолжиме со претставата.

БЛЕРТА

Продолжи поинаку. Во првата сцена војниците нека ја убијат жената и нека продолжи мажот со ќерката, тие нека го продолжат патувањето.

УЛИ

Би било клише за војниците да ја убијат жената и да остане мажот со ќерката. Видено е ова во секое дело што се занимава со војна. Потоа на сцена се кажува дека истата случка се случила повеќе пати низ историјата, во други времиња... тоа го кажувам јас... „Ангелот што знае се“.

БЛЕРТА

Разви го дејствието некако како во тој филмот „ The road“, таткото со неговиот син.

УЛИ

Со неговиот си?

БЛЕРТА

Да! Со неговиот син.

УЛИ

Ми недостига мотив за нешто такво. Не можам да го развијам во таа насока.

БЛЕРТА

Кажи „не сакам да го развијам“, не „не можам да го развијам“.

УЛИ

Кога би зависело само од мене, сигурно ќе го развиев поинаку. Но и самите ликови веќе имаат свој идентитет и бараат да се истера нивната животна линија. А и ти и тој сте придонеле многу во сето ова.

БЛЕРТА

Не, не сме придонеле воопшто, се си измислил ти и само ти. Се постои

во таа твоја глава полна со такви бесмислици.

УЛИ

Би бил најсреќниот маж на светот, кога би биле само бесмислици и тоа само мои бесмислици. Би бил... бидејќи јас... ти знаеш колку те сакам. Јас и сум најсреќниот маж на светот, само не сум најсреќниот татко на светот.

БЛЕРТА

(Реагира растажена). Како рече?!? Што рече?!? Што рече ти гомно гомносано... те прашав што рече?

УЛИ

Тоа што слушна. *(Блерта му ја згранчува чашата од рата и ја фрла на под, чашата се распарчува. Мрак)*

4.

(Истиот амбиент како и во претходната сцена. Ули и Бени видно развеселени од пијачките се смеат на големо, Блерта седната до масата, со винското шише пред неа и една испразнета чаша едвај ја држи главата горе, повеќе од разочарувањето отколку од пијачката. Ули оди по собата како да ги мери чекорите демонстрирајќи нешто пред Бени како во нем филм).

БЕНИ

Кажи ми уште еднаш, зошто директорот ти го овозможи овој проект?

УЛИ

Прво. Му реков ако ми го покачи хонорарот, пола од парите ќе му вратам во кеш. И ова беше понуда која не можеше да ја одбие. *(Бени избувнува со смеење)*. Второ. Му реков дека имам проект каде ти ќе играш педер. *(На Бени му извсува смеењето, се обидува да се прибере но не успева)*.

БЕНИ

Како?

УЛИ

Знам дека не си му по ќејф зашто стално му противиш, и му реков дека имам проект каде тебе многу ќе те омаловажам.

БЕНИ

Уоу! Но во оваа претстава јас...

УЛИ

Му реков: на крај нашиот голем актер Бени, ќе треба да ги претстави неговите лични референци, ќе изнесе на сцена очигледно пред сите дека... дека... не му работи мандалотоо... *(почнува хистерично да се смее. Бени се намуртува)*

БЕНИ

Што...?

УЛИ

Ми рече дека би било фантастично, бидејќи проектои се развива на база на импровизација што значи дека сите инвестираме, значи актерите треба се од себе да извадат, и така ќе ги откријат сите нивни тајни. И твојата тајна е дека тебе „не ти работи мандалото“. Значи сета таа фама за тебе како „најпосакуваниот меѓу жените“ ќе испадне дека е само едно обично меурче... Зошто сите мислат дека тебе не ти работи таквото? *(Седнува кај масата до Блерта. Бени се стаписува. Ули ја бакнува Блерта на образ и го повторува прашањето)*. Зошто сите мислат дека тебе не ти работи курот?

БЕНИ

Кој мисли така?

УЛИ

Сите!

БЛЕРТА

(Едвај станува на нозе, и почнува да оди нишајќи се). Не сите! Туку само тие што се убедени дека овој им ги ебел жените... им ги ебе жените!

УЛИ

Како? Интересно! А зошто?

БЛЕРТА

(Едвај се задриува да не поврати). Зашто се плашат... зашто се кукавици... зашто... *(Паѓа. Никој не се мрда. Блерта со едвај станува и му се обраќа на Ули)*. Зашто ги ужаснува фактот дека нивните жени да не ги споредуваат со него. И пошто не можат да ги спречат жените да

се ебат со него, а не можат ни да се разведат од нив, по лесно им е да му налепат нешто нешто свое, лично што го знаат само тие... значи не му работи таквото... Дobar кукавички начин да се избега од реалноста. Вака сите се раат... и тие се удобни дека нивните сакани жени не правата ништо лошо, зашто нему не му работи таквото... уоу каква грозотија. *(почнува да повраќа. Повторно никој не се помрдува. Блерта ја трга прекривката од масата превртувајќи ги чашиите и шишето, и на крај го брише лицето).*

БЕНИ

Треба да одам! Треба да се вратам дома зашто Ема станала параноична со овие последнива вести и не седи сама, страв и е.

УЛИ

Страв! А зошто и е страв?

БЕНИ

Страв и е од овие воини облаци да не не обземат.

БЛЕРТА

Ема не се плаши од војната... што би било многу добро да не обземе што побргу, ова го посакувам со се срце... таа се плаши дека секогаш кога доцна одиш дома... го докажуваш спротивното на тоа што го мислат за тебе... не те... си забележал ли дека тебе Бени никој не те кани на вечера, разбираш, никој! Зашто страв им е да те видат тебе заедно со нивните жени во нивниот семеен амбиент...

УЛИ

Освен мене...! Јас те имам покането... и те поканувам... еве сега си овде во мојава куќа... во мојов семеен амбиент... што значи дека не се плашам...

БЕНИ

Доста! Доста со овие глупости. Вие двајцата не сте добро. Видете, ако имате нешто меѓу вас, задржете го тоа за себе и објаснете се меѓу вас, ве молам не ме замешувајте и мене во вашите глупости.

УЛИ

Во „тројка“, мислам во „три англи“ глетката е поинтересна... имаш три гледни точки. Потоа и ти не си...

(Се отвора вратата и се појавува малечката Фјола поспана со нејзината кукла во рака).

ФЈОЛА

(Триејќи ги очите). Мамо.

БЛЕРТА

(Се средува и ја зема во прегратка). Се разбуди ангел на мама, извини што те разбудивме со нашата врева и бучава. Што ти е душичке?

ФЈОЛА

Сонив еден сон... беше многу...

БЛЕРТА

Смири се душо, јас сум тука.

ФЈОЛА

И на сон беше ти. Беше и тато... и чичко Бени беше... *(го гледа Бени со голем интерес).* Во мојот сон ти чичко Бени беше ангел... ангел паднат на земја... *(Бени ја прегрнува силно).* Се обидуваше да не спасиш нас и потоа дојде еден зол човек и...

БЕНИ

Смири се душо, тоа е само сон. Сега оди да спиеш. Оди со тато, тој ќе те однесе до креветот.

УЛИ

(Се доближува и ја зема Фјола од рацете на Бен). Дојди срце. Ќе ти раскажам една приказна за „Спасувачите на земјата“. Нема зошто да се вознемируваш, за тебе се грижаме сите; мама, јас и чичко Бени. (Влегува во собата на Фјола и ја затвора вратата. Блерта и Бени седат на сред соба и се гледаат. Блерта липа, Бени едвај се воздржува. Блерта тргнува кон Бени, Бени и дава зак со рака на Блерта за да престане. Блерта застанува. Мрак).

5.

(Простор во форма на четириаголник со бетонски сидови како во првата сцена, на сред сцена има корито. Дора ги средува реквизитите и се подготвува за проба. Се појавува Ули и гледајќи ја со голем интерес од страна. Дора не гледајќи го се доближува до коритото и игра како да се соблекува, потоа влегува во коритото како да е полна со вода. Почнува да го трие телото со замислената пена. Ули гледа се од неговата позиција како да е воајер. Прави чекор напред и со нога одира едно шишето кое паѓа и прави врева. Дора се плаши, станува на нозе и со рацете го покрива телото како да е гола.)

УЛИ

Се исплаши?

ДОРА

(Сеуште покривајќи го телото со рацете стои во коритото). Да. И тоа многу.

УЛИ

Е зошто?

ДОРА

Не знам. Така ми дојде некако... како да сум сама и си... и наеднаш...

УЛИ

Како да беше сама со твоето тело. Ти твоето тело добро го познаваш, нели? И ова твое познавање те натера да веруваш дека си гола...

ДОРА

Токму така... навистина поверував дека сум сама и...

УЛИ

Да не ја слушнеш вревата што те уплаши што ќе правеше? Мислам како ќе продолжеше со твоето дејствие?

ДОРА

Ќе продолжев да се бањам „замислувајќи“ и...

УЛИ

И...?

ДОРА

Потоа ќе се облечев и...

УЛИ

И...?

ДОРА

Ќе ве чекав вас за да ви ја кажам оваа моја идеја за една можна сцена.

УЛИ

И... што се случува во оваа можна сцена?

ДОРА

Мислев дека ликот на девојчето... по сето она што го преживеала сака да се избања.

УЛИ

Сакаша да кажеш, „сака да се исчисти“ од тоа што и се случило и преживеала?!?

ДОРА

(Со нелагодност). Да... таа навистина има потреба да се исчисти. Миејќи го... чистејќи го телото мисли дека може да го отргне од себе и тоа што го преживеала.

УЛИ

Во театар ова и може да е логично, но дали вака се случува и во

животот? *(Тишина. Девојката ја крева едната нога да излезе од коритото. Ули ја спречува враќајќи и ја ногата во коритото. Со раце ја допира за рамо и ја врти во место испрашувајќи ја).* Кога треба луѓето да се бањаат, пред секс, или по секс? *(Девојката се стаписува, не одговара. Нејзиното двоумење преминува во целосна конфузија, станува како парализирана. Едвај збори).*

ДОРА

Мммислам п...

УЛИ

Пппп....

ДОРА

После...

УЛИ

Не!

ДОРА

Пред да имаат...

УЛИ

Не!

ДОРА

(Збунета). Е како тогаш?

УЛИ

Ако те видам во наполнето корито со вода... и пената која те покрила, како ќе го читам тоа, дека си имала секс, или дека се подготвуваш за секс?

ДОРА

Не знам!

УЛИ

Едно исто дејствие а се чита различо. Ако се подготвуваш за секс, тогаш само се бањаш. Ако си имала секс, тогаш се прочистуваш.

ДОРА

Мојов лик е девојка од 15 години и не размислува до таа мера, таа едноставно сака да се исчисти...

УЛИ

Да се исчисти од нешто нечисто!?!

ДОРА

Да!

УЛИ

Се случува ли така и во животот? Може ли да се прочисти човек само со едно бањање од нешто што го гризе одвнатре, од некој грев?

ДОРА

Не знам... можеби!

УЛИ

Кога го напушти дечко ти, отиде дома, се истушира... и сета негова љубов отиде во канализација заедно со водата што го изми твоето тело?

ДОРА

Не!

УЛИ

Е како тогаш?

ДОРА

Тој ме напушти!

УЛИ

Аха! Значи мислиш дека тој ја отстранил твојата љубов со еден туш?

ДОРА

Не верувам.

УЛИ

Зошто не веруваш?

ДОРА

Зашто јас... уште го сакам!

УЛИ

Е како може да сакаш некого што те напуштил? Што те фрлил како марамче полно со негови мрсули? Те оставил на сред пат како парче најлон што го дува ветер таму – вamu? Како?

ДОРА

Не знам! Се мразам себеси за ова, но повторно... го сакам.

УЛИ

Се надеваш дека ќе ти се врати?

ДОРА

Не.

УЛИ

Значи ти не сакаш да се прочистиш од љубовта што ја имаш кон него. Би сакал и јас да бев во негова улога. Да ме сака некоја и кога ќе ја напуштам, и ретко... не, никогаш не мислам за неа... *(Молк)*. Значи во оваа сцена Девојката се бања во корито. Каде се Блерта, Бени и Ули?

ДОРА

Тие не се во оваа сцена... доаѓаат откако девојката...

УЛИ

Мислиш да имаш своја интимна сцена... ОК... мислиш дека треба да си гола...

ДОРА

Не!

УЛИ

Девојче кое ги видела родителите убиени и масакрирани, не може да мисла на тоа како изгледа... таа едноставно...

ДОРА

Во подрумов нема вода...

УЛИ

(Брзо излегува од сцена и се враќа со две кофи со вода). Вода може да донел Бени со кофи... *(Ја истура водата во кадата).*

ДОРА

Мислам дека Девојкава чистењето го прави така „замислувајќи го“ ...,„безпредметно дејствие“ таа се прочистува така духовно... и...

УЛИ

Водата на сцената ќе и дава повеќе живот. И... му верува ли Девојчево на Бени.

ДОРА

Да. Многу. Дури и го чувствува за многу близок како да и е вистински татко.

УЛИ

(Вика). Не!!! *(По малку)* Да... Девојчето му верува нему, но тој не е за да му се верува. Тој ќе ја силува неа! Во една таква сцена кога девојката симболично се бања. Тој доаѓа кај вратата и ја гледа. *(Почнува да ја игра улогата на Бен).* Ја гледа, иако таа е облечена, нему му изгледа како да е гола. Долго време што тој немал... мислам и пред да почне војната тој со Блерта немале многу... мислам односите им биле ладни. И одеднаш овде, во овој миг, тој чувствува силна топлина.

И извор на оваа топлина е една млада и невина девојка што се бања среде никаде. И се доближува. Ја допира. *(Дора реагира на неговиот допир, тој со знак и укажува дека треба да ја прифати играта. И... ја бакнува. Ја бакнува силно додека и девојката не му го враќа бакнежот. (Дора се обидува да се одбрани, но тој е веќе обземен, не се воздржува Дора успева да се извлече од неговата прегратка, и ислегува од кадата гледајќи го Ули со страв и восхит. Ули ја продолжува со сцената како Дора да е во кадата).* Девојчето се обидува да му се спротивстави, но тој знае дека тоа е само нејзина игра. Таа во тоа место се спремаше за него, го чекаше него да ја усреќи. Ја соблекува... и ја кине облеката и ја... легнува долу... и *(Сите дјествија што ги говори и ги игра. Неговиот глас се менува во од неговиот глас со темни крикови на Дора. Движењата му се неконтролирани, почнува да ја удира водата во кадата, како да ја удира Дора. Одеднаш престанува, и мирно ја гледа Дора).* Како ти изгледа оваа сцена? Ќе биде фантастична сцена, малку сум љубоморен што оваа сцена ќе ја играш со Бени. Би сакал јас да ја играм оваа сцена, зашто јас... така ја чувствувам по длабоко оваа сцена.

ДОРА

(Стравот и е изгубен, таа е веќе само восхитена). Навистина многу убаво... ќе биде шокантна сцена. И јас ќе бидам тука некако како Шарлота Кордеј.. во кадата на Мара Сад, но во оваа ситуација како жртва. Можам да имам со себе и еден нож, и додека се бориме во кадата јас... го убивам во кадата. И кадата ќе се наполни со неговата крв. Ми се допаѓа, многу ми се допаѓа. Ми се допаѓа што улогата на девојката се надополнува со уште една вакава траума, можеме и да ја менуваме возраста на девојката, да речеме поминало време и девојката

е некаде околу 17 годиншно. Уа! Ќе биде фантастично. Ми се допаѓаат ваквите сцени каде има многу адренлин и актерот се чувствува дека прави нешто онака ... надвор од орбита...!

УЛИ

Со ножот би било клише. Подобро е вака, Бени ја силува девојката и бидејќи е обземен и не може да се воздржи, ја убива удирајќи и ја главата во кадата, така и кадата ќе се наполни со крвта на девојката. Ја познавам женската психологија. Знаев дека ќе ти се допадне... За една ваква сцена заслужувам еден бакнеж од тебе, нели? *(Дора му се доближува и го бакнува во образ)*. Ова бакнеж ли е? *(Дора го доближува своето лице до него. Ули ја ја подика и ја внесува во кадата. Се слуша смеењето на Дора и Ули)*.

Мрак.

6.

(Простор во облик на четириаголник со бетонски ѕидови како во петата сцена на средина има корито. Ули се обидува да избрише нешто во внатрешноста на коритото, не успева. Дора од страна само го гледа како хипнотизирана. Излегува од сцена и се враќа со две пластични бидони од по 10 литри вода што се купуваат по маркетите, почнува да ги истура во коритото. Изгледа како да е во паника. Се појавува Бени и го гледа, облечен е во костимот од 2 и 3 сцена. Ули го чувствува неговото присуство и преминува во сигурност демонстрирајќи го тоа.)

БЕНИ

Зошто ја полниш со вода?

УЛИ

За да биде пореално.

БЕНИ

Што да биде пореално?

УЛИ

Сцената меѓу тебе и Девојката.

ДОРА

Ќе имаме многу добра сцена. Ули ми ја објасни целата сцена. Едвај чекам да почнеме да ја пробаме.

БЕНИ

Не сме разговарале за сцена меѓу мене и Девојката, не знам дека треба да имаме таква сцена. По сцената кога таа „ја игра“ нашата ќерка таа се

повлекува и не се појавува веќе... треба да разговараме како ќе го развиеме односот меѓу мене и Блерта.

ДОРА

Не! Девојката е многу важна, не може ... одеднаш да ја снема во претставата!

УЛИ

За да имаме еднаков однос меѓу Бени и Блерта треба малку да го ивалкаме Бени. Не може да има однос ако тој е толку добар, толку чист, разбираш? Ако таа е извалкана и тој е толку чист не може да има интеракција меѓу нив. Треба и тој да ја покаже неговата темна страна. Нешто што го криел длабоко во себе. Затоа и го подготвив ова. *(покажува кон коритото).*

БЕНИ

За што?

УЛИ

Ова е арената на гревот на Бени. Тој овде ќе ја претстави неговата димензија на... нешто како...

ДОРА

Како кај “Mara quis de Sade” јас ќе бидам Шарлота Кордеј, но без нож, зашто ножот би бил клише. Ти се допаѓа? Мислам дека треба оваа сцена да ја пробаме сами, за да ја развиеме интимноста меѓу нас.

БЕНИ

Не ми се допаѓа! Не сакам да навлегувам во такви ситуации. Нема тука никаква интимност.

УЛИ

Страв тие да се впушташ во такви ситуации?

БЕНИ

Види... јас гледам дека имаш проблеми со развивањето на претставата. Не знаеш како да ја развиеш понатаму, зашто си ја ставил војната како околност и таа ти ја загушува претставата. Не можеш да правиш театар ако најтрогателната драма се случува на улица. Какви ужаси можеш да претставиш на сцена ако ужасите кои луѓето ги гледаат на улица се...

УЛИ

Овие теории си ги слушнал од твојот професор, добро ги знам овие теории, но ти велам дека тие што ја изнеле оваа теорија збореле без врска. Тие немале одговор за војната што ги зафатила и ваделе кукавички теории предавајќи се пред „уличните ужасии“, не можеме да „правиме театар, зашто вистинскиот театар се случува на улица“. Ха! Карактеристика на кукавици кои се предаваат на пречките прикривајќи ја нивната неумешност. Уметноста е „мимесис“ на животот... на природата. Вака вели Аристотел. Значи ние можеме да претставиме на сцена нешто што сме доживеале и сме виделе како директни сведоци, нешто што не трогнало или ни предизвикало хормонални нарушувања, имаме легитимно право да го претставиме на дело, за гледачите да извлечат поуки. На сцена злото треба да се доживее, не може да им се објасни со зборови, со текст, со дијалог, туку со дејствие. На ТВ гледаш вести за некое убиство, за сериски убиец што убил многу луѓе, и веста овде завршува, во театар треба да се занимаваш со умот на тој сериски убиец, каков живот имал, каде е изворот на тоа што го мотивирало за да го стори тоа што го направил... разбираш... Затоа во оваа сцена ти... Бени ќе го силува 15 годишното девојче.

БЕНИ

Нема да го направам.

ДОРА

Ќе ја направиме сцената, и тоа многу добро. Те молам за мене барем да ја пробаме.

БЕНИ

Не можам да...

УЛИ

„Не можам“... ова ретко го слуша човек од Бени, нај големиот актер на нашите сцени. Се плашиш од нејзината возраст? Не се секирај, таа игра улога на 15 годишна, додека таа е дваесет и... и не и е незгодно да ја одигра сцената како што треба, знам јас. До сега таа има поминато неколку типови кои можат да бидат по развиени од тебе, мислам, не интелектуално... Не грижи се, се ќе биде совршено, нема да и биде ништо одвишок нејзе, ти велам јас. Дора е талентирана актерка, и во оваа сцена ќе ја претстави силата на своите емоции. *(Дора се смее)*.

БЕНИ

Не! *(Тргнува да оди)*.

УЛИ

Чекај. Да ти објаснам како ќе се развие сцената. Во оваа сцена, девојката се наоѓа во корито и се бања. Ти доаѓаш кај вратата и ја гледаш *(Почнува да ја игра улогата на Бени)*. Ја гледаш, иако таа е млада, значи дете, тебе ти изгледа како да е девојка која ти недостигала. Поминало долго време како си немал... мислам и пред да почне војната ти со Блерта сте немале многу... мислам односите ви биле ладни, бидејќи ти си мислел дека Блерта секогаш кога спиела со тебе мислите и биле кај некој друг, кај некој што повеќе ја задоволувал... и одеднаш овде, во овој миг, ти чувствуваш силна топлина што ти го обзема цело тело. И оваа топлина извира од една

млада и невина девојка која се бања среде никаде. Тоа е нешто што си очекувал да го почувствуваш, нешто што може да се прочита само во книги. И се доближуваш... Ја допираш. *(замислувајќи ја игра цела сцена. Во меѓувреме од страна се појавила Блерта и ја гледа цела ова перверзна сцена)*. Таа отпрвин се противи, како да не сака да ја допираш и бакнуваш, но потоа, ти ја бакнуваш силно и таа се предава, бидејќи и таа доживува нешто за првпат... и... ти го возвраќа бакнежот. *(Влегува во корито прскајќи се со водата од коритото која веќе е црвена како крв)*. Бакнежот ти го возвраќа но продолжува да ти се противи... те удира со рацете... но ова не те обесхрабрува... напротив те охрабрува... ја бакнуваш силно додека не ти го возврати бакнежот... иако продолжува да ти противи... но сега веќе знаеш дека тоа е само нејзина игра. Таа се подготвуваше за тебе, те чекаше тебе за да дојдеш и да ја усреќиш. Цел живот чекала да и се случи едно такво доживување... да биде жртва... што би ја направила неа забележана, значи одбрана... тоа на жените им се допаѓа... и ти ја соблекуваш... и ги кинеш алиштата и ја... седнуваш доле и... *(Ја приметува Жената и престанува. Но екзалтацијата не му престанува, излегува од коритото, водата – крвта му капе по телото)*. Ова ќе биде клучната сцена во нашата претстава. Бени ќе го силува Девојчето.

БЛЕРТА

Ти не си за на лекар, за оца си. Скроз си се мрднал.

Мрак.

7.

(Простор во облик на четириаголник со бетонски сидови како во петата сцена на средина коритото. Блерта и Бени седат на столиците странично. Ули се движи по просторот).

УЛИ

Ова и се случува прв пат, никогаш не доцнела на проба.

БЛЕРТА

Можеби уште се спрема за сцената и заборавила колку е саатот!

УЛИ

Можеби! Нејзе и се допадна сцената и сигурно и се спремала. Младите актери ни носат еден нов систем на работа во нашите театри. Студиозниот систем.. Истражувачкиот систем, кој другите генерации...

БЕНИ

Си одам јас, не сакам да се дрндам со таа сцена и можеби... не, ќе ја напуштам претставата. Продолжи ја со некој друг актер по студиозен.
(Тргнува да излезе. На влезот застанува, пред неа стои Инспекторот).

ИНСПЕКТОРОТ

Добарден.

БЛЕРТА

Добарден.

ИНСПЕКТОРОТ

Може да влезам? Инспектор сум за крвни деликти, имам неколку прашања во врска со еден случај...*(го разлистува блокот за забелешки).*
Што требало да се случи овде. Вие овде подготвувате претстава под наслов „Бегство“?

БЕНИ

Да!

ИНСПЕКТОРОТ

Добро, многу добро. И во оваа претстава кој го игра Мажот?

БЕНИ

Јас!

ИНСПЕКТОРОТ

Додека вие госпоѓо ја играте Жената, во претставава е и вашата ќерка... нели?

УЛИ

Не! Во претставата ќерката е почината и се претставува преку една кукла.

ИНСПЕКТОРОТ

Но имате една друга девојка во претставата...? *(Го листа блокот за забелешки)* Дора се вика!

УЛИ

Да, таа е млада актерка, што туку дипломирала и игра една друга девојка...

ИНСПЕКТОРОТ

Што и се случува на Дора во претставава?

УЛИ

Неа ништо! Впрочем нејзиното семејство е убиено, мајка и ја силувале и потоа ја убиле заедно со татко и, таа има голема траума и... не збори веќе... всушност зборува, но така несфатливо...блада...! Ние ја чекаме Дора, секој миг треба да стигне.

ИНСПЕКТОРОТ

Дора нема да дојде.

УЛИ

Како нема да дојде?

ИНСПЕКТОРОТ

Затоа што е на друго место, ја знам каде е таа.

УЛИ

Што и се случило на Дора?

ИНСПЕКТОРОТ

Зошто мислите дека нешто можело да и се случи?

УЛИ

Кога еден Инспектор вели дека актерката што треба да е на проба, нема да дојде бидејќи е на друго место и дека тој знае каде се наоѓа, веднаш помислуваш на неговата професија - Инспектор за крвни деликти, ете затоа. Сега може ли да ни кажете каде се наоѓа нашата талентирана актерка?

ИНСПЕКТОРОТ

Во болница, на ургентно.

БЕНИ

Што и се случило, болна ли е?

ИНСПЕКТОРОТ

Во тешка состојба е. Ја нашле не улица раскрварена. Силувана е и тепана е многу. Во кома е.

БЛЕРТА

Ха! Во какво време живееме, о Господи!

ИНСПЕКТОРОТ

Сеуште нисто не знаеме, но таа во болница само малку зборела и спомнала некои имиња.

УЛИ

Имиња?

ИНСПЕКТОРОТ

Едно име споманала неколку пати.

УЛИ

Кое име?

ИНСПЕКТОРОТ

Ули!

УЛИ

Јас сум Ули. Но, што треба да значи тоа?

ИНСПЕКТОРОТ

Споманала и едно друго име, некој си Бени, актерот.

БЕНИ

Како го спомнала?

ИНСПЕКТОРОТ

Сеуште не знаеме. Затоа дојдов овде вас да ве прашам.

БЕНИ

Ние ... јас немам ништо со незината состојба.

ИНСПЕКТОРОТ

Во нејзината изјава, таа вели дека ја силувале... и тепале...*(Бени и Блерта стаписани се гледаат меѓу себе)*. Според изјавава... таа вели дека е силувана овде на ова место и токму во ова корито. *(Се доближува до коритото и ја гледа црвената вода)*. Еве сеуште има траги од нејзината крв. Констатирани се тешки телесни повреди и рани на... сеуште е во тешка состојба.

УЛИ

Не, не е крв, туку вода со црвена боја. *(Кон Бени и Жената)*. Гледате

како уметноста му претходи на животот? Кога јас зборам вие ми велите дека сум се мрднал и дека сум за лекар или оца... *(Кон Инспекторот)*. Господине Инспектор, оваа сцена за која зборите, сеуште не се случила во претставата... тоа и им го кажував на моите актери, за тоа како би било во претставава да имаме една таква сцена. Но нашиот голем актер, не сакаше да ја проба оваа сцена бидејќи имал емоционални проблеми со такви сцени... дека не... а сега пак се ми е јасно. *(Кон Бени)* Ти немаш проблем та ја одиграш сцената, туку проблем ти е да ја повториш истата. Си имал проблем со репризирања...

БЕНИ

Што зборуваш?!? Што зборуваш вака, ти си луд.

УЛИ

Е навистина, луд сум зашто мислев дека оваа сцена ја создавам за првпат, а сега гледам дека во мојава лудост јас сум создал сцена која веќе се случила. Затоа ти се противеше, „не сакам да навлезам во такви ситуации“?!? Си се покајал за тоа што си го сторил?

БЕНИ

Не збори глупости. За ова што го велиш, јас слушнав од тоа што ти ми го опиша како сцена која сакаш да ја вметнеш во претставата. Господине Инспектор, барам да се соочам со Дора, и да ја објасниме оваа работа.

ИНСПЕКТОРОТ

Се разбира. Но треба да почекаме додека таа се соझे, е во тешка состојба и е под надзор на лекарите. *(Блерта која за сето време била како стаписана, почнува да се движи по сцена со тежки чекори. Се доближува до Инспекторот)*.

БЛЕРТА

Чекај малку. И ти се дел од неговата игра? Колку ти платил да ја одиграш улогата на Инспекторот, кажи. Кажи колку те платил, зашто вие надворешните актери ем ги бирате проектите ем добри хонорари земате, додека ние што сме на плата обврска ни е да играме и кога не ни се допаѓа претставата. Колку те платил?

ИНСПЕКТОРОТ

Не ве разбираам. Јас сум Инспектор во секторот...

БЛЕРТА

Затни ја муцката! Гомно од инспектор си ти, разбра. И ти си едно лајно како овој овде, што се обидува да направи претстава исцедувајќи им ги душите на пријателите и на жена му. Не би ме зачудило ако и неговата ќерка ја стави во некоја грозна ситуација само со цел за он да доживее малку ужас, за потоа да го вметне тоа во неговата посрана претстава. *(Кон Ули)*. Сум ти кажала дека ова дело е едно твое големо срање. И не сакам да сум дел од ова гомно, вие ако сакате продолжете да пливате во вашите лајна. Јас си заминувам, и не си заминувам само од оваа претстава... туку си заминувам и од тебе... ова требаше да го сторам многу одамна.

УЛИ

„Бегство“ ова е „Багство“ не заминување, ти не заминуваш од мене, туку ти „БЕГАШ“. Ваков наслов има претставата. Гледаш, дојде до моментот што и требаше да се случи во претставата. Ти бегаш од мене за да се вратиш во неговите преградки...

БЛЕРТА

(Заканувајќи се). Во чиви преградки? *(Инспекторот почнува да забележува нешто во неговиот блок)*. Ти затвори го тој смрдлив блок

да не ти го дадам да го изедеш, овој нема потреба од асистент за да му го напише дијалогот, може добро да го запамти, има слоновско памтење... Во чива прегратка рече?

УЛИ

Не е потребно да спомнуваме имиња, се знаеме.

БЛЕРТА

Да беше вистински маж, можеби ќе немаше потреба да мислиш дека ќе се вратам во нечија прегратка.

ИНСПЕКТОРОТ

Госпоѓо. Изгледа вие актерите имате обичај вака да си се третираате меѓусебно, но јас сум овде на задача. И мојата задача е да откријам што и се случило на Дора во ова место и ова корито. *(Ја вади значката и им ја покажува на Бени, Ули и Блерта. Блерта ја гледа со презир).*

БЛЕРТА

Порачал и специјални ефекти за се да изгледа реално, како во живот. Значи ти не си актер што...

ИНСПЕКТОРОТ

Не.

БЛЕРТА

И си вистински Инспектор.

ИНСПЕКТОРОТ

Да. *(Бени се доближува до коритото и ја допира црвената вода. Ули го гледа сомнително).* Ве молам не допирајте ништо, ова е местото на злосторот. Ова е блокирано место додека не завршат истражните дејствија врз сите сите докази за злосторот. *(Вади мобилен телефон и повикува еден број).* Може да влезете. *(Мрак).*

8.

(Истиот амбиен како во 3 и 4 сцена. Седнати на маса се Блерта и Ули еден спроти друг. Вечераат. Масата е цела со чинии и оброци, се забележува свеќникот на сред маса со запалени свеќи. Блерта само гребе со вилушката во чинијата, додека Ули јаде со голем апетит и одвреме навреме погледнувајќи ја Жената).

УЛИ

Веќе подолго време не сум се почувствувал вака за вечера, навистина се е совршено. Ти се допаѓа? *(Блерта не реагира)*. Земи целер и морков, здрави се и содржат силни антиоксиданси за прочистување на отровите од организам. *(Си ја полни својата чаша со вино и пие)*.

БЛЕРТА

Не можам да продолжам понатаму. И овде антиоксидансите не можат да помогнат. Многу сум отруена...

УЛИ

Имав дванаесет години кога помислив дека не можам да продолжам понатаму со мојот живот зашто... се отрув за првпат, но не со храна...! Со семејството бевме на одмор во едно планинско село. Беше како во приказните што сум ги прочитал во книги. Длабоко ја почувствував природата и се што природата дала за човек да се почувствува вреден. Таму во тоа село сретнав едно девојче. Имаше десет години. Петнаесет дена седевме таму, а јас само 60 часа во тие петнаесет дена, не бев со неа, се викаше... Манушаќе *(Виолета)*...и беше како цвеќето со тоа име. Петнаесетиот ден се одалечивме толку многу од селото што дури и заборавивме дека селото беше погранично, се качивме на една цреша и

броејќи ги црешите што ги јадевме си ги кажавме сите наши желби за животот кога ќе пораснеме, и двајцата имавме многу желби, и сите желби беа дел од тоа што го чувствуваме двајцата, да сме заедно засекогаш... доцна навечер на притвори полицијата со изговор дека сме сакале да избегаме во Албанија. Не донесоа врзани во селото, стана голем неред, татко и ја затвори дома и и забрани да излегува од дома цела недела, а татко ми за првпат ме истепа. Ме истепа лошо, со кабел од пегла, јас плачев, многу плачев, не од ударите што навистина ме болеа, туку поради тоа што со Манушаќе не успеавме да се договориме колку деца ќе имаме, и... врескав „не можам сам“... „не можам сам да ги направам моите идни деца, ми требаш ти... ми требаш ти за да станам татко“... утредента се вративме во град. Никогаш веќе не го видов нејзиното лице. Мислев дека никогаш повеќе нема да љубам некоја друга, иако тогаш тоа што го чувствував за неа не го разбирав како љубов. Ми изгледаше малку, ако се што чувствував да го именувам со „љубов“... Кога и да седневме да јадеме мајка ми ми велеше „јади моркови, ти го прочистуваат телото од отровите“. Многу коркови сум изел, но телото не ми се прочисти. Можеби дека тоа што го чувствував не беше отров, нели?!? Не може да е отров тоа што го чувствуваш за некого. И чувствата не можеш да ги отстраниш со лекови или терапија... Ти...! Ти беше најдобриот лек, кога те сретнав тебе... всушност кога почнав да мислам за тебе... почнав да ја заборавам неа... ти ме исчисти од неа...

БЛЕРТА

Би сакала никогаш да не те сретнев.

УЛИ

И јас би сакал никогаш да не ја сретнев неа... но еве... така се случи...

неизбежното не може да се избегне...

БЛЕРТА

И на неа се сети токму вечерва...!

УЛИ

Не знам ни како се сетив...!

БЛЕРТА

Што ќе се случи со Бени?

УЛИ

Не знам. Јас мислам што ќе се случи со претставата. Со мислите сме во спротивни насоки!

БЛЕРТА

Воопшто не ме интересира таа твоја претстава. Не сакам ни да чујам ништо за тој твој екперимент.

УЛИ

Јас не те интересирам? Според полицијата јас и Бени сме главните осомничени за злочинот врз Дора. Ти што мислиш?

БЛЕРТА

Што да мислам?

УЛИ

Кој од нас е виновникот... криминалецот? Немаш твои сомнениа?

БЛЕРТА

Да, имам мои сомнениа.

УЛИ

Тоа го сторил тој, нели?

БЛЕРТА

Тој не го сторил тоа...

УЛИ

И ти си сигурна за ова?

БЛЕРТА

Да сигурна сум!

УЛИ

Тој така ти рече?

БЛЕРТА

Да!

УЛИ

Чудно, колку се грижиш за него! Ти си му поблиска од жена му!

БЛЕРТА

Не трескај глупости!

УЛИ

Јас трескам глупости! Јас сум луд што напишав сцена на силување кое му се случува на еден лик, и истото и се случи на актерката што треба да го игра тој лик. Јас сум луд, јас кој сум го врзал животот со жената што ја сакам, и токму таа жена, која не е луда, не само што нема ни трунка љубов кон мене, туку и се обидува да го спаси својот љубовник правејќи ме мене главниот осомничен. Значи јас сум единствениот луд во оваа ситуација. Ти си потполно нормална, јас сум овде лудиот... можеби и сум луд штом сеуште чекам овој наш брак да почне да функционира?!?

БЛЕРТА

Што да функционира?

УЛИ

Не знам, но ако се случи ќе почувствувам.

БЛЕРТА

Тебе рецепторите за чувствување одамна ти се исушени.

УЛИ

Јас чекам, што значи дека и може да се случи!

БЛЕРТА

Што да се случи?

УЛИ

Јас како твој маж не те обвинувам за твојата афера со Бени! Напротив, те разбираам! Мислиш дека тоа е малку од еден маж? Не, воопшто не е малку! Но ете не те обвинувам. Но како твој режисер, не можам да го прифатам твоето отсуство во претставата.

БЛЕРТА

Што? Што треба да правам јас во тоа гомно од претстава кое ти ја имаш во главата?

УЛИ

Ни повеќе ни помалку од ова што го правиш сега! Се гледаш себе си каква си, со која енергија зборуваш, ваква треба да бидеш и на сцена. Со овој наплив на емоции. Кога си ваква... си и многу... така... тоа мене многу ме возбудува...

БЛЕРТА

Ох, колку би сакала да сум невидлива, да не постоев, да не бев родена воопшто... да не...! Ти навистина си луд!

УЛИ

Блерта, јас сум луд, навистина сум луд, штом волку многу те сакам.

БЛЕРТА

Не биди патетичен! Не ти личи.

УЛИ

Тебе да. Тебе се ти личи. Сеуште мислиш само за себе! Забораваш дека си мајка, дека имаш дете што си го донела на овој свет... Или да не отиде тоа да му го кажеш?!?

БЛЕРТА

Што да му кажам?

УЛИ

Дека ќе се грижиш за детето, за ќерката. Ова сигурно го смирило, зашто родителот повеќе се грижи за детето отколку за себе...

БЛЕРТА

За што зборуваш?

УЛИ

За Фјола. За детето твое и... ова најмногу ме има болеше, што ти ја навреди мојата интелигенција... *(Молк)*. Јас знам дека сум стерилен, имам и потврда од лекар. „Може во младоста да си мастурбирал многу и затоа...“ така ми рече насмевнувајќи се. И направив крвна анализа на Фјола кога беше болна... сакав само да знам чиво дете одгледувам... и така... знаев дека со Бени имавте претходна врска... но сметав дека... не знаев дека ти ќе сметаш дека со мене ти е подобро да се омажиш... јас сум режисер, а режисерите им се потребни малку талентираниите актерки за да се развиваат во кариерата... ова го знаев... знаев дека тоа ваше романтично љубовче ќе заврши и ти ќе се обидеше да изградиш свој живот... и јас сакав да сум таму некаде во твојот живот... се надевав дека ти ќе успееше се да исфрлеше зад себе и да се фокусираш во своето семејство... а јас повторно ќе бев таму некаде... некаде во твоето семејство... но не знаев дека ќе ја продолжиш врската со него и откако тој се ожени... се надевав дека во најмала рака тој ќе

прекинеше... и ќе го изградеше својот живот со своето семејство... без тебе... но не... ти освен што продолжи да се ебеш со него одлучивте да направите и дете... и јас да ви го израснам детето... јас и тоа го прифатив! Прифатив да ја израснам Фјола како мое дете, најпосле тој ти даде нешто што јас не мошев.

БЛЕРТА

Тоа не е точно!

УЛИ

Сигурна си во тоа?

БЛЕРТА

Да, тоа е само уште една твоја интрига што си ја имаш створено во таа твоја глава која некогаш се втурнува во таа претстава а некогаш се враќа во животот. Ти... ти... тебе ти е потребно да се лечиш.

УЛИ

Јас зборувам за Фјола, нашата ќерка која во своите дамари нема моја крв. Тоа е факт кој е верифициран од медицинска лабораторија. Нема тука никаква претстава. Јас израснувам нечие дете. И се разбира дека првото сомение е врв твојот љубовник.

БЛЕРТА

Дете сакав јас... јас сакав дете... само детето можеше да ја исполни празнината која ме печеше тука (*Се удира по градите*). Само едно дете можеше да ме спречи да не те напуштам тебе, да не го напуштам овој град, оваа држава и овој свет!

УЛИ

А зошто, срце? Туку така, сакаше да родиш негово дете?

БЛЕРТА

Детето не е негово, тоа е мое дете. Сакав да... почувствувам како се

создава нов живот во мене... сакав да видам што е тоа што жената ја прави мајка... бидејќи, токму поради тоа ние жените имаме матка... тој микрокосмос на создавање на живот... сакав да видам видам бебе чиј што живот е зачат во мене... сакав да видам дали ќе биде исто такво како што ќе го чувствував во времето кога беше внатре во моето тело. Разбираш, сакав да видам...

УЛИ

Сакаше да видиш?!? Душичке па ти си актерка! Не можеше тоа да го замислиш?!?

(Мрак).

9.

(Болничка соба. Дора лежи на креветот со кабли околу лицето. Лесно дише. До неа е седнат Бени. Вцашено гледа во Дора, скаа да примети знак дека таа можса да го слушне).

БЕНИ

Дора, не се предавај. Треба да оздравиш што побргу и да го прекинеш ово лудило. *(Зад него се појавува Ема. Таа со лесни чекори преоѓа од другата страна на креветот).* Ема! Што бараш ти овде?

ЕМА

Дојдов да видам која е таа актерка што те натера да сториш таков злочин.

БЕНИ

Ема немој...

ЕМА

Значи, се било лага. Меурче што го снема со првото ветренце.

БЕНИ

Не! Не е така.

ЕМА

А како е? Да не било нешто вистинито во нашиот брак, да не случајно си ме љубел некогаш?

БЕНИ

Јас те сакам, треба да ми веруваш. Ема, се измислил тој! Се измислил во својата глава за да направи претстава. Ние сите сме само ликови во неговата драма. Тој е луд, налудничав. Нема да престане додека...

ЕМА

Додека...?!? Што?

БЕНИ

Додека не не уништи сите. Тој се храни со нашето патење, затоа не измачува.

ЕМА

Дојдов само да ти кажам дека мене никој не ме измачува, и никој не се обидува да ме уништи, освен тебе. Ти си тој што направи да се гадам од себе си... значи... ти секогаш... секогаш... си мислел на оваа... кучка...!

БЕНИ

Не!

ЕМА

И очекуваш да ти верувам? Сега ми се јасни сите тиа ноќи кои доаѓаше доцна дома... сега ми е јасно кај си бил и што си правел!

БЕНИ

Ти треба да чекаш Дора да излезе од оваа ситуација и потоа се ќе се расчисти.

ЕМА

И што треба да стораам потоа? Да и се извинам на девојката што мажот ми ја силувал, или да не сакаш да разговарам со нејзините родители. Можам да им речам дека актерите се такви, влегуваат длабоко во улога и не знаат што прават. Непредвидливи се.

БЕНИ

Кога ќе се разбуди Девојаката, мислам кога ќе проговори таа, се ќе се разјасни. Таа ќе каже дека јас сум невин.

ЕМА

Да не мислиш дека на неа и се допаднало тоа што си и го направил и

затоа и ќе те одбрани, надевајќи си дека ќе ја повторите и друг пат истата сцена кај коритото. *(Од ташната вади еден весник и го удира за масата. Бени го чита насловот без глас)*). „Коритото на гревот“.

БЕНИ

Вака изјавил тој по медиуми, тој го наметил сето ова само за да...ги отргне сомненијата од него.

ЕМА

Да ви се одмазди!

БЕНИ

Да!

ЕМА

Значи имал јасен мотив? Не сакам да слушнам веќе за тебе, мојот адвокат ќе те контактира за разводот. Веса ќе продолжи да живее со мене, по една недела се селиме.

БЕНИ

Немој! Те молам немој, не селете се. Останете во станот, станот е твој, што ќе ми е мене станот ако ти не си таму. Кажу му на адвокатот да ми ги донесе документите да ги потпишам и се што имам ти припаѓа тебе и на Веса. Треба некако да и објаснам на Веса дека не е така како што изгледа.

ЕМА

Немам потреба за милост, најмалку пак од тебе. *(Станува)*. Ќе се вратам кај татко ми... ќе се израдува зашто никогаш не те сакал... како да знаел.

БЕНИ

Те молам немој, не постапувај вака, почекај малку да се разјаснат работите. Изјавата на Девојката се ќе извади на виделина.

ЕМА

Во таа виделина во која сакаш ти да бидеш ја не можам. Се гушам.

(Тргнува да оди. Бени почнува да вреска плачејќи).

БЕНИ

Ема те молам немој, не постапувај така, немој, ти треба да ми веруваш.

Ако не ми веруваш мене, почекај да се разбуди Дора, разговарај сама со неа и ќе се убедиш. Ема чекај... *(Ема излегува, силно ја затвара вратата. Ехото од затворањето на вратата силно одекнува).*

(Мрак).

10.

(Простор во облик на четириаголник како во првата сцена, на средина е коритото. Блерта се движи со бавни чекори околу коритото, во рака држи чаша како со вино како од претставите на Шекспир. Изгледа преморена како да пробува како да го испие тоа што е во чашата. Се појавува Ули и ја гледа).

УЛИ

Пробуваш...?

БЛЕРТА

Не, се обидувам да го организирам гневот што ми извира од душава.

УЛИ

Многу добро, така треба, за тоа и се пробите, за да го изнајдеш начинот како да го организираш тоа што ти извира од душа. Но чашава ми изгледа како да е од друго вереме. Сакаш да пробаш нешто со тоа, нешто хамлетовско или Лејдимакбетовско?

БЛЕРТА

Со отров е. Со вистински отров. Мислев да средам некако за ти да го испиеш отровов. Да го испиеме заедно... и да го почувствуваме нашиот крај и... така да ја завршиме претставава бегалки од...!

УЛИ

Убаво. Ми се допаѓа. Ако ова би направило убаво да се чувствуваш, веднаш ќе го испијам. *(Тргнува кон неа и ја зема чашата)*. Стануваме како Макбет и Неговата госпоѓа. Крало и кралицата кои немаа кралство. Драма за тие кои беа родени да бидат секогаш втори во се, и тие не се помирија со тоа и пробаа да станат први. Ја предизвикаа судбината. Ми се допаѓа. Јас ќе го испијам ова што е во чашава, но првин треба да ми кажеш нешто. Пред да се поделиме од овој свет

сакам да знам нешто, ужасно е да си заминеш од овој свет како незналец. Да не ги знаеш најважните работи на луѓето со кои си живеел. Се согласуваш.

БЛЕРТА

Немам ништо што да кажам.

УЛИ

Немаш, или не сакаш да кажеш?!? Ова се две многу различни работи. Ќе ти помогнам јас. Јас ќе започнам, а ти продолжи. Во ред... значи... ти и Бени сте биле заедно уште од факултет... *(го гледа нејзиното лице и како да ги чита грешките и се поправа)*... уште од средно школо... *(повторно се поправа од тоа што гледа во безизразното лице на жената)*...уоу... не ми вели дека сте заедно уште од основно или од градинка...

БЛЕРТА

Го сретнав кога бев во... не е битно ова...

УЛИ

Во ред, не е. И... го сакаше многу или...

БЛЕРТА

Да. Многу.

УЛИ

Па зошто не остана со него?

БЛЕРТА

Затоа што... болеше... љубовта кон него ми создаваше многу болки... беше многу болно... многу... не можев да ја издржам болката... беше толку добар што ми изгледаше како да не е реален... ми изгледаше како да е... ох! *(паѓа, Ули се обидува да и се доближи, таа му дава знак да не се доближи, полека станува нишајќи се)*. Беше... дај ми ја чашата...

сакам се да заврши вечерва... ти немаш право да ме обвинуваш зашто сум љубале некого.

УЛИ

Јас сум ти маж... и имам некои права според социјалните норми...

БЛЕРТА

Да ти се мочам на тие социјални права што си ми ги имал. Тие права ги бараат само луѓето без душа, кои немаат срце, кои не чувствуваат ништо вон тоа што го пишува во нормите, законите и уставот... ти си шкорпија што бодеш со отров се што не е како тебе... тебе ти пречат луѓето кои... *(Приметува дека Ема веќе некое време е појавена. Се срами од неа, се обидува повторно да ја земе чашата)*... и ти дојде да ме обвинуваш?

ЕМА

Не! Дојдов само да ти го видам суратот каков ти е, откако го уништи тој што беше мојот Маж.

БЛЕРТА

(Погледнува кон Ули, тој се насмевнува). Јас?!? Јас го уништив?!? Не... јас бев единствената воздишка за него... пошто ти го гушеше... ако според тебе јас сум го уништил... Ти, зошто дозволи јас да го уништам?!? Ако само малку си го сакала, ќе се бореше за него, за...

ЕМА

Јас не се борам за нешто што е мое, тој беше мој.

БЛЕРТА

(Вика). Тој не беше твој!!! Да, според нормите на овој овде. Вие двајцата исти ми се причинувате... сте или мене ми се причинува...

УЛИ

Ти се причинува.

БЛЕРТА

Дај ми ја чашата да и ставам крај на оваа маскарада. Сум испила само половина и... изгледа ќе трае додека... *(Ули ја гледа чашата, и ја подава. Блерта ја зема и ја пие до крај)*. Ти никогаш... ни за миг не си го заслужила Бени... кога би знаела колку жени ти биле љубоморни зашто тој е секоја вечер е со тебе... ти требаше да си најсреќната жена на свет... но не... ти кучко разгалена на тато што мисли дека се со пари можеш се да купиш... Бени не го купи... зашто тој не беше на продажба... не беше пакувана стока... туку беше душа... чиста душа... и сега вие двајца неранимајковци ме обвинувате мене зошто сум ја сакала таа чиста душа... немате право... немате право да ме обвинувате за нешто што вие не го разбирате. *(Ја зафаќаат грчеви, почнува телото да и трепери)*... Вие... никогаш нема да разберете... и тоа е вашата мизерност... мизерноста на луѓето кои се празни... а оваа празнина не се полни со ништо што очите ќе видат... ќе живеете... но никогаш нема почувствувате што значи да ти се растројат сетилата... никогаш нема сватите што значи, бесконечна ноќ... нема да знаете како се лета... нема да знаете дека да водиш љубов со таа бела душа е како ти сама да навлегуваш во своето тело, откако си навлегла во душата... нема да ги сватите овие... зашто немате душа... немате срце... ќе живеете како кора од лубеница, но без сокот во него... ви изгледа дека сте ја добиле оваа битка со мене и Бени, но никогаш не ќе ја добиете војната... таа војна е животот и трае многу... таа војна не се добива од луѓето без срце и без душа... ова ќе го сватите кога ќе дојдете до последните здивови... не сега... тогаш ќе сватите дека сте живееле залудно... сте живееле живот во кој сте се лажеле... триумф во животот не е манипулацијата на другите... не е... не може да биде... зашто кога

доаѓа последниот здив човек пред себе го гледа сиот живот... гледа се... не само тоа што сторил, туку и желбите, копнежите, дури и мислите за... јас сега разбираам дека... јас проживеав исполнет живот... и се вредеше... се... и кога би можела... а не можам нешто да сменам во мојов живот... ниту една заперка од мојов живот не би променила... ниту една... зашто на последниот дах разбираш дека душата не се испушта... туку душата се откорнува од телото на човека... и реализираната душа лесно се откорнува... таа едноставно заминува од овој свет преполна со љубов и реализирани доживувања... зашто овде нема веќе што да види или доживее... додека празната душа не сака да замине... зашто се чувствува злоупотребено... се чувствува лишено од тие чудеса кои само на душата и прилегаат... и тука е казната... токму во тој последен дах... е пеколот... во откорнувањето на душата... душата која не доживеала длабоко не се корне лесно... за се ќе платите овде, не на друго место...

УЛИ

Многу добро ни ја објасни твојата љубов и реализираниот живот во љубовта, вака зборуваат жените обземени од романтична љубов. Но како ли зборат МАЈКИТЕ? Какви реплики имаат МАЈКИТЕ на сцена?

БЛЕРТА

Фјола, каде е Фјола...? *(Тргнува кон вратата викајќи. Застанува оти не ја држат нозете и се враќа назад).*

УЛИ

Залудно викаш, таа не те слуша, кај моите родители е. Не можев да дозволам за детето да ја гледа мајка си во ваква состојба... при распаѓање... *(на Ема)*. Малку патетично, но може да биде добра сцена. *(На вратата се појавува Инспекторот. Ја гледа Блерта).*

ИНСПЕКТОРОТ

Добро сте? (*Блерта се струполува*).

УЛИ

Пијана е, простете ни! Така е со актерите, мислат дека ако пијат полесно ќе можат да го извлечат од себе тоа што го бара ликот. Сега ќе ја однесам во гардеробата. Почекајте ме тука ве молам. (*Ја зема Бларта на раце и излегува*).

ЕМА

Отидова јас, зашто... не можам да издржам во ово место на злосторот.

ИНСПЕКТОРОТ

Ве молам почекајте. Треба да зборам и со вас.

ЕМА

За што ќе зборувате со мене? Јас нема никаква врска со тоа што се случило овде!

ИНСПЕКТОРОТ

Не реков дека ќе зборувам со вас за тоа што се случило овде?!? (*Ули се враќа*).

УЛИ

Како можам да ви помогнам Инспекторе?

ИНСПЕКТОРОТ

Денес се разбуди Дора и ... кажа дека ја нападнале кај железничката станица... биле некои хулигани, навивачи на...!

УЛИ

И?

ИНСПЕКТОРОТ

Превземавме мерки да ги најдеме кои се напаѓачите.

(*Мрак*).

11.

(Дневната соба. На масата една голема фотографија на Блерта со црна трака. Ули седнат до фотографија, гледа мирно во неа. Се слуша звонење на вратата. Ули ја отвора вратата и се појавува Инспекторот, бени го пканува да седнат).

ИСНПЕКТОРОТ

Да знаев дека пиела отров ќе повикав брза помош. Вие ми рековте дека е пијана.

УЛИ

Да знаев дека пиела отров мислиш дека ќе стоев онака мирен? Мислев дека ја игра сцената пијана. И добро ја играше, никогаш не била толку уверлива. Ех! На секоја сцена во светот актерите би сакале да умрат како Блерта.

ИСНПЕКТОРОТ

Ако во секој театар умираат така актерите, сцените би останале празни.

УЛИ

Така тебе ти се чини, но нејзината смрт беше величествена. Штета што немаше публика! Освен мене само ти ја имаше таа привилегија да видиш еден таков величествен чин, како што е смртта.

ИСНПЕКТОРОТ

Жал ми е.

УЛИ

Само затоа дојде, да ми кажеш дека ти е жал?

ИСНПЕКТОРОТ

Шефот ми рече дека треба да разговараме околу изјавата на Дора откако се разбуди.

УЛИ

Тој не е само твој шеф, туку Началник. Шеф на сите вас таму.

ИСНПЕКТОРОТ

Се разбира.

УЛИ

И... добро е да го слушаш шефот.

ИСНПЕКТОРОТ

На иста линија сме.

УЛИ

И што ти рече шефот?

ИСНПЕКТОРОТ

Дека девојката сеуште е во тешка пост трауматична состојба и дека... по нејзиното будење вие треба да ја повлечете изјавата дека Бени одбил да ја игра сцената зашто... вие сте се сомневале дека тој и го има сторено... потоа и разводот на неговата жената покажува дека... и така...

УЛИ

Сето тоа што го кажа се само делчиња од еден расказ. Сето тоа треба да се реконструира, целата ситуација треба да е во корелација причина – последица. Сето тоа треба да е многу уверливо.

ИСНПЕКТОРОТ

За која ситуација зборувате?

УЛИ

За животот воопшто, и уметноста во животот.

ИСНПЕКТОРОТ

Аха! Разбирам.

УЛИ

Како тоа ти разбираш, кога ни јас самиот не разбирам?!? Треба да одам во театар, имам проба.

ИСНПЕКТОРОТ

Ќе продолжите со проби два дена по погребот на жена ви?

УЛИ

А зошто не? Морам! Треба да ја направам претставата. Таму, во претставата се сите одговори кои ми требаат. Инаку нејзината смрт ќе биде безсмислена.

Мрак.

12.

(Се слуша разновидна врева, завивања на животни, сирени од амбулантни коли, гранатирања, авионски летови, врисоци на луѓе кои како да ги мачат, смеења, бебешки плачења. Кога се палат светлата, на сцена гледаме само еден простор во форма на квадрат со бетонски сидови. Вревата продолжува да продира, но сега како да станува подалечна. На сцената, од една пукнатина на сидот, четириножечки се појавува Актерот, влечејќи нешто зад него. Не гледаме јасно бидејќи јажето кое го влече е долго и тој го влече со таква посветеност како да е тоа последното нешто во неговиот живот. Малку потоа гледаме дека јажето е врзано за едно големо корито, кое се појавува на сцена. Коритото е покриено со неколку војнички ќебиња. Актерот I набргу го става коритото среди сцената, ги отстранува ќебињата и од коритото го подигнува лицето на една жена, која ја држи во рацете со многу љубов. На Блерта очите и се затворени, таа е во несвест. Бени и ги бакнува очите и ја потпира повторно на коритото. На нејзините гради става една голема кукла која е облечена во убав фустан, раката на жената ја става над куклата како таа да ја прегрнува куклата. Го влече коритото на ивицата на сцената, каде според него е најдоброто место за стоење. Потоа повторно се оддалечува преку пукнатината од која влезе. Малку потоа се појавува повторно, влегувајќи на сцената четириножечки. Повторно влече едно јаже, на крајот на јажето се појавуваат неколку куфери, Актерот I ги доближува до коритото, гледа наоколу како да бара нешто, потоа го отвара едниот куфер и вади едно шише полно со вода. Од џебот

вади малку памук, го навлажнува со вода и и ги освежува усните на Блерта)

АКТЕРОТ I

Блерта, знам дека ме слушаш. Душо! Ќе биде добро, секако ќе биде добро. Ќе помине и оваа бура. Ќе помине како што поминале сите бури на овој свет, ех, колку се војни се имаат водено на овој свет. Колку се луѓе биле убиени како "коллатерални штети". На крајот на краиштата, и убивањето на сите луѓе е "коллатерална", "странична", "периферна" штета, како што велат воените експерти. После завршувањето на војните се бројат само умрените, изгубените, и ... но никогаш не се бројат и не се мерат страдањата и болките кои со себе ги носат живите. Тие се осудени потешко! Тие се осудени да живеат и да чувствуваат болка. Што да правиш, вака било отсекогаш, и вака ќе продолжи да биде се додека оваа земја, на оваа почва не и се згади од нас и не не отфрли... *(Застанува, гледа наоколу како да го заборавил текстот и со поглед го бара суфлерот)*. Не можам, текстот е многу мрачен, ќе треба да го промениме, да ја промениме ситуацијата. *(Од коритото станува Актерката)*.

АКТЕРКАТА

Но каква треба да е ситуацијата, кога пукнало војна и паравоените формации ја обиле куќата, ја убиле малечката девојка, ја силувале жената и мажот го истепале и го натерале се да гледа. Тоа е ситуацијата... околности во кои треба да реагираш.

АКТЕРОТ I

Не ми е потребен адвокат, ниту пак некој да ми ги повторува лекциите од актерска игра. *(Од пукнатината се појавува Актерот II. Седнува на*

сцена и пали цигара. Од салата на сцена се качува Ули. Кон Актерот I).

УЛИ

Имаш право. *(Кон Актерката)*. Но и ти имаш право. Булгаков преку Молиер рекол „Ние актерите ви ја даваме душата, додека вие нам дајте ни ја сцената“. Тој напишал дека оваа реплика Молиер му ја рекол на францускиот крал Луј, но впрочем токму тоа тој сакал да му го каже на Сталин. Во тоа време било неизбежно работите да се кажат така од околу. Но сега, ние уметниците ја имаме потребната слобода да ги кажеме нештата така како што се., немаме потреба да се криеме зад стилските фигури и метафори. Ова за вас актерите е полесно.

АКТЕРКАТА

Мене многу ми се допаѓа овој начин на работа. Ни рековте дека овие две први сцени сте ги импровизирале и потоа сте ги напишале. Додека за следните сцени треба ние самите да импровизираме и...

УЛИ

Не може да се импровизира така без врска... треба да се импровизира врз нешто... а тоа нешто треба да е тоа што вие актерите ќе го донесете овде на сцена, од вашиот живот. Вие овде треба да го откриете тоа што сте го сокриле длабоко во вашето сеќавање. Јас имам потреба од тие нешта, од вашите трауми. Вие овде треба да го донесете мирисот на вашиот живот. Тоа се нештата од кои човек не може никогаш да избега. Зашто нема каде да се сокрие од нив, зашто се внатре во него. Тоа е единственото невозможно бегство, и не може да се реализира.

(Актерот II ја гаси цигарата и тргнува, пред та излезе се врти кон Ули).

АКТЕРОТ II

Јас немам потреба за невропсихијатриска анализа. Ниту сакам да бидам глушец на лабораториски експерименти. Пред две години работејќи на оваа претстава, вашата жена изврши самоубиство, таа младата Актерка беше...! Не знам, ми се чини дека во овој ваш текст има нешто кобно. Мислам дека не треба да се постави овој текст, многу е терсен. Ова е малку многу за да се верува дека сето ова е коинциденција.

УЛИ

Еве, овие дилеми ми требаат, за ова треба да зборуваме. Како се во животот што оди напред и актерството исто така. Јас знам дека по оваа претстава ќе бидете запаметени како генерацијата која го унапреди актерството на едно ново ниво.

АКТЕРОТ II

Јас не. Јас не сакам да бидам запаметен за ништо такво, јас сакам да живеам нормален живот. Немам такви амбиции... *(Се гасат светлата, се е во мрак. По малку Актерот II пали запалка и осветлува малку наоколу. Ули од џеп вади рачна батерија и му го осветлува лицето).*

АКТЕРОТ I

И јас си заминувам од проекто. Не сакам да продолжам понатаму. *(Тргнува кон Актерот II и двајцата излегуваат).*

УЛИ

(Осветлувајќи го лицето на актерката). Вака прават тие што имаат плитка душа. Но ти не си таква, нели? Ти си поинаква. Ти имаш амбиции, имаш мотиви да ги достигнеш врвовите во кариера.

АКТЕРКАТА

Да. Јас ќе направ се за да постигнам успех во кариера. *(Ули и се доближува осветлувајќи ја повеќе).*

УЛИ

Ти треба да се качиш по скалите на успехот, и првата скала сум јас. Ако ме слушаш мене и правиш како што ти велам, се ќе биде прекрасно. Потоа и за оваа претстава имам потреба од малку „свежо месо“... мислам нови инспирации... веќе долго време живеам сам, и ти си мојата нова инспирација... заедно ќе направиме работи кои ќе го здрмаат светот... *(Покажувајќи го коритото)* Од сето ова што се случи овде, ќе остане само едно корито како еден реквизит употребен во една претстава... коритото како симбол на матката... на микрокосмосот на создавањето на животот... замисли да би можело коритото да зборува, ех, какви приказни би излегле...

АКТЕРКАТА

Ух, колку убаво го срочивте тоа! Кога би можело коритото да зборува? Вие сте прекрасен, среќен сте... милсам ние... јас сум среќна што ве знам. Јас ќе бидам прекрасна Блерта, ќе направам се да вие се гордеете со оваа претстава и со мене.

УЛИ

Блерта!?! Блерта беше и ќе остане само една и еденствена, тоа го знам само јас.

АКТЕРКАТА

Кога ја планирате премиерата?

УЛИ

Не знам.

АКТЕРКАТА

Веќе четири месеци пробаме и не сме мрднале повеќе од овие две сцени. Мислам дека треба малку да убрзаме за да...

УЛИ

Не. Не можеме да убрзаеме нешто што треба да се случи, нешто што треба да се створи тука, на сцена.

АКТЕРКАТА

(Позирајќи како манекенка). И... таа сум јас, нели? На сцена треба да се појавам јас.

УЛИ

На сцена треба да се појави Блерта. На сцена, на ово место треба да се случи умирањето на Блерта. Величенственото умирање на Блерта.

АКТЕРКАТА

Ви недостасува таа?

УЛИ

Да многу. Но таков е животот... одиш во музеј и гледаш нешта од друго време... само ги гледаш тие нешта или објекти и ги замислуваш тие луѓе кои го допреле ова корито, бидејќи го допреле луѓе кои живееле во едно друго време... но дали можеш да го почувствуваш мирисот што го почувствувале тие? ...можеш ли да го почувствуваш тоа што го почувствувале тие кога биле околу и пак внатре во ова корито? ... Не... тоа е невозможно, затоа во театар, на сцена, ние треба се да скроиме со плаштот на нашите соништа... на нашите копнежи и да чувствуваме во нивно име... ликовите на сцена треба да се создаваат од соништата... треба да ги допреме соништата на публиката за да ни верува... за да го постигнеме тоа треба да тргнеме од нашите сонисшта... и кога публиката ќе ни поверува... потоа се е лесно... потоа и полицајците ќе ни веруваат, и судиите... дури и владетелите... и просјациите... и... децата... а кога ни веруваат децата, тогаш ќе немаме никаква препрека пред себе си... *(Се доближува до коритото и влегува внатре,*

*осветлувајќи го лицето на актерката. По малку се исклучува
батеријата и се се покрива во...МРАК).*